

Eiropas tirgus uzraudzības iestāžu spēju pilnveidošana

KĀDS IR TIRGUS UZRAUDZĪBAS SASKAŅOŠANAS STATUSS?

JAHARP2022-04 kopprojekts ir finansēts no Eiropas Savienības puses, lai veicinātu 27 tirgus uzraudzības iestāžu saskaņotās darbības prioritārās jomas, kā arī īstenotu savstarpējas pieredzes apmaiņas vizītes. Mērķis ir veicināt pieredzes un labās prakses apmaiņu Zemsprieguma direktīvas 2014/35/ES un Ekodizaina direktīvas 2009/125/EK jomās. Projekts, ko koordinē [PROSAFE](#), sākas 2023. gada aprīlī un beigsies 2025. gada martā.

METODOLOĢIJU SASKAŅOŠANA

Darbnīca:

2025. gada 24. februārī tika rīkots seminārs, kurā tika prezentēti kopprojekta rezultāti saistībā ar riska novērtēšanu elektrodrošuma un ekodizaina jomās.

Pasākums bija atvērts visām ES tirgus uzraudzības iestādēm. **Seminārā piedalījās vairāk nekā 70 dalībnieki un aktīvi piedalījās** organizētajās tiešraides diskusijās un interaktīvajās sesijās.

Seminārs tika atzinīgi novērtēts, un lielākā daļa dalībnieku paziņoja, ka ir **ārkārtīgi apmierināti** ar pasākumu

Projekta ietvaros tika veikta izpēte, izmantojot **veļas žāvētājus** kā piemēru, lai piemērotu riska novērtēšanas metodiku attiecībā uz Zemsprieguma direktīvas un ekodizaina tiesību aktiem.

Iepriekš iegūtā pieredze un zināšanas [JAHARP2020](#) un [EEPLIANT3](#) kopprojektos tika izmantotas, lai izstrādātu reālus neatbilstības piemērus.

Tika izstrādāta veidne, lai noteiktu riska pakāpi (līmeni) un pieņemtu lēmumu par nepieciešamajiem korektīvajiem pasākumiem, naudas sodiem un turpmākajām darbībām.

Riska noteikšanas pamatā tika izmantotas esošie vadlīniju materiāli:

- Safety Gate riska novērtēšanas rokasgrāmata
- Administratīvās koordinācijas grupas (ADCO) izstrādāta metodika

Izpētē tika uzsvērtas atšķirības tajā, kā tirgus uzraudzības iestādes novērtēja neatbilstības riskus.

Tika novērota būtiskas atšķirības starp Zemsprieguma un ekodizaina direktīvu formālo neatbilstību riska klasifikāciju.

Elektrodrošuma jomā visas tirgus uzraudzības iestādes uzskatīja formālas neatbilstības par zemu risku, savukārt ekodizaina tirgus uzraudzības iestādes dažus riskus tomēr novērtēja kā augstu risku.

SAVSTARPĒJĀS VIZĪTES

Divas savstarpējas pieredzes apmaiņas vizītes organizēja Latvijā - Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (PTAC) un Itālijā - Milānas Tirdzniecības palāta (CAMCOM).

Vizīte Latvijā:

PTAC organizēja pieredzes apmaiņas vizīti, kurā galvenā uzmanība tika pievērsta **tirgus uzraudzībai Zemsprieguma direktīvas jomā** un **sadarbībai ar muitas pārvaldi**.

Vizītē piedalījās 8 dalībnieki no 5 tirgus uzraudzības iestādēm un apmainījās pieredzē saistībā ar procedūrām, labo praksi un jauniem izaicinājumiem.

Tika organizēts darba **seminārs**, lai veiktu elektropreču tehnisko pārbaudi uz vietas, pārbaudot to atbilstību elektrodrošības prasībām.

PTAC un VID muitas pārvalde iepazīstināja ar savu **kopīgo pieeju importēto preču pārbaudēm**. Daļa no vizītes sastādīja kopīgas pārbaudes veikšanā attiecībā uz **importētiem produktiem**.

PTAC ir izveidojusi ļoti efektīvu (digitālu) komunikācijas sistēmu, lai apmainītos ar informāciju, pārbažu rezultātiem un veicamajiem pasākumiem attiecībā uz konkrētu preču importu.

Vizīte Itālijā:

CAMCOM organizēja pieredzes apmaiņas vizīti, kurā galvenā uzmanība tika veltīta pieredzes **apmaiņai saistībā ar tirgus uzraudzības procesiem** ekodizaina un elektrodrošuma jomās.

Vizītē piedalījās 7 dalībnieki no 5 tirgus uzraudzības iestādēm. Dalībnieki dalījās pieredzē saistībā ar tirgus uzraudzības procedūrām, preču testēšanu laboratorijās, preču riska izvērtēšanā un korektīvo pasākumu noteikšanā.

Semināri, kuros tiek vērtētas reālas lietas noved pie konstruktīvām diskusijām un pieredzes/zināšanu apmaiņas.

Pieredzes apmaiņas dalībnieku apmeklēja arī testēšanas laboratoriju. Tas sniedza ieskatu **iespējās un izaicinājumos, ar kuriem saskaras laboratorijas un ražotāji**.

Atruna

Finansēts no Eiropas Savienības līdzekļiem. Tomēr izteiktie viedokļi un uzskati ir tikai autora(-u) viedokļi un ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības vai Eiropas Inovāciju padomes un MVU Izpildaģentūras (EISMEA) viedokli. Ne Eiropas Savienība, ne piešķirējorganizācija nevar tikt uzskatītas par tiem atbildīgas.

Skaitlis 1 Muitas pārbaudes no savstarpējās vizītes Latvijā

Skaitlis 2 Grupas attēls no savstarpējās vizītes Itālijā

JAHARP2022

5 PROJEKTUS

25 MSAS

16 VALSTĪM

GALVENĀS LĪDZŅEMAMĀS

Pieredzes apmaiņas vizītēs tika atklāts, ka tirgus uzraudzības iestādes lielākoties konsekventi piemēro/veic korektīvos **pasākumus** attiecībā uz komersantiem. Kopumā:

- Zema riska neatbilstību gadījumos piemēro brīdinājumus;
- Vidēja un augsta riska gadījumos preces tiek izņemti no tirgus līdz neatbilstības novēršanai;
- Nopietnu risku gadījumos tiek īstenota preču izņemšanas no tirgus un atsaukšana no gala lietotājiem.

Tirgus uzraudzības iestādes konsekventi **veic arī korektīvos pasākumus**, t.i., tiek uzraudzīta korektīvo pasākumu izpilde, t.sk. saņemti/pieprasīti pierādījumi par korektīvo pasākumu izpildi.

Naudas sodu piemērošanā ir novērotas ievērojamas atšķirības. Dažām dalībvalstīm trūkst nepieciešamās kompetences un spēja piemērot naudas sodus, kā arī piemēroto naudas soda apmērs svārstās līdz 20 000 eiro par to vienu un to pašu neatbilstību.

Izstrādātā veidne/forma tika atjaunināta, ņemot vērā iegūto pieredzi, t.sk. dokuments tika papildināts ar aktuālo juridisko pamatojumu.

Tirgus uzraudzības iestādes apņēmas sagatavoto veidni/formu arī izmantot ikdienas darbā, t.i., iestrādāt to ikdienas izmantotajās procedūrās.

Attiecībā uz savstarpējo vizīšu veikto novērtējumu, secināms, ka **9 no 10 tirgus uzraudzības iestādēm, gūto pieredzi izmantoja, lai veiktu uzlabojumus darba procesos savās organizācijās.**

CEĻŠ UZ PRIEKŠU

Tirgus uzraudzības iestādes turpinās **izplatīt iegūtās atziņas/rezultātus** ADCO un ES produktu atbilstības tīkla dalībniekiem, lai **veicinātu sadarbību** tirgus uzraudzības kopienā, t.sk. arī ar ārējiem partneriem.

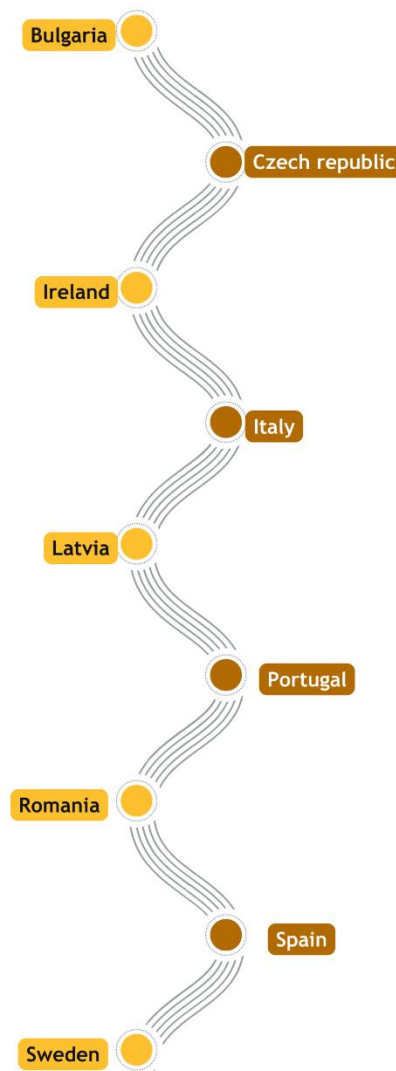
PROSAFE izstrādās ieteikumus muitas iestādēm, komersantiem un Eiropas Komisijai, lai atbalstītu Savienības tiesību aktu efektīvu ieviešanu un nodrošinātu drošu un atbilstošu produktu apriti vienotajā tirgū.

NOSLĒGUMA KONFERENCE

Nobeiguma konference notika **2025. gada 17. martā.**

Tajā bija iesaistītas 12 tirgus uzraudzības iestādes no 9 ES dalībvalstīm, iepazīstinot tās ar galvenajiem rezultātiem un iegūto pieredzi.

JAHARP2022-04 Dalībvalstis

Sekojiēt mums:

